

Крынічка

Вядучая рубрыка ірына ТАМКОВІЧ. Тэл. 8 (017) 287-18-15

Асноўныя правілы зялёнага чаранкавання

Многія садоўнікі спрабавалі метада зялёнага чаранкавання, але часта не атрымлівалі жаданых вынікаў. Чаранкі або зусім не прыжываліся, або праэнт укаранення быў настолькі малы, што адбіваў жаданне аматараў размножаць расліны такім чынам. Разгледзім асноўныя правілы і прынцыпы зялёнага чаранкавання.

Тэрміны

Для чаранкоў выкарыстоўваюць паўадраўнелыя аднагадовыя парасткі з лісцем. Звычайна парасткі прыдатныя для зрэзкі — у другой дэкадзе чэрвеня і пачатку ліпеня. Парасткі намагаюцца з асветленага сонцам боку кроны дрэва або куста з верхняй або сярэдняй яе часткі. Для чаранкавання таксама выкарыстоўваюць чаранкі з «пятакчай» — часткай кары і драўніны пры аддзяленні парастка ад адраўнелых частак расліны. Чаранкамі з «пятакчай» размножаюць і травяністыя мнагалетнікі — дэльфініум, флоксы, хризантэмы і інш.

Як нарыхтоўваць зялёныя чаранкі?

Нарыхтоўку чаранкоў лепш праводзіць раніцай, калі тканкі расліны максімальна насычаны вільгацю.

Для чаранкоў выкарыстоўваюць ніжнюю і сярэдняю частку парасткаў, травяністыя верхавіны ўкараняюцца дрэнна ці не ўкараняюцца зусім і загниваюць, таму верхавіну варта бязлітасна выдаліць.

Чаранкі наразваюць даўжынёй 10—15 см з двума-трыма міжвуззеллямі. Калі міжвуззеллі скарачаныя, то з большай іх колькасцю. Лісце на ніжніх вузлах акуратна выдаляюць, пакідаючы ўсяго два-тры, ліставую пласцінку ўкарачваюць напалову для памяншэння плошчы выпарэння. Калі лісце невялікіх памераў, то ўкарачванне рабіць не трэба і можна пакінуць яго большую колькасць.

Зрэзы на чаранках робяць касымі для павелічэння паверхні, якая ўсмоктвае, прылады выкарыстоўваюць вост-

рыя. Перад высадкай у цяплічку зрэзы чаранкоў варта апрацаваць укараняльнікам строга па інструкцыі, не перавышаючы нормы.

У чым укараняць?

Грунтасумесь для ўкаранення павінна быць друзлай і паветрапронікальнай, для гэтага ў яе дадаюць буйназярністы пясок і нейтральны торф, можна дадаць трохі перліту. Вермікуліт выкарыстоўваць не варта, бо ён вельмі вільгацяёмсты і можа прывесці да закісання глебы.

Карысна праліць глебу біяпрапаратамі, якія ліквідуюць патагенную мікрафлору, такімі як «Байкал» або «Фітаспары». Укараняюць у адкрытым грунце ў міні-цяпліцы, у закрытым грунце ў цяпліцах, а таксама на падаконніку.

Асноўны догляд

Пасадкі абавязкова прыцяняюць ад яркага сонца або размяшчаюць у зацененых месцах, каб пазбегнуць перагрэву і гібелі чаранкоў раслін. Чаранкі высаджваюць праз 5-7 см адзін ад другога, праліваюць і шчыльна зачыняюць цяплічку, каб усяродзіне была высокая вільготнасць паветра ў рамках 80—90%, аптымальная тэмпература 20—26 °С.

Цяплічку перыядычна праветрываюць па некалькі хвілін, каб пазбавіцца ад застою паветра і залішняй вільготнасці. Нельга дапускаць утварэння празмернага кандэнсату.

Розныя культуры ўкараняюцца ў розныя тэрміны: лісьцяныя пароды — 2-3 тыдні, магноліі і рададэндраны — калі паўтара месяца, іглічныя пароды — ад аднаго да трох месяцаў.

Калі чаранкі ўкараняцца, пра што сведчыць пачатак іх росту, цяплічку штодня прачыняюць для праветрывання і загартоўкі раслін, спачатку на паўгадзіны, далей паступова павялічваючы час. Праз 7—10 дзён цяплічку цалкам адчыняюць, пераважна ў пахмурны дзень.

Догляд пасля ўкаранення

Расліны першы час прыцяняюць і апырскваюць, паліваюць, не дапускаючы перасыхання грунту. Падкормліваюць угнаеннямі больш слабай канцэнтрацыі, чым звычайна, каб не абпаліць карані маладых раслін.

Калі ўкараненне выраблялася ў адкрытым грунце — расліны да вясны пакідаюць на месцы, прыкрыўшы на зіму любым уцяпляльным матэрыялам, каб зберагчы іх ад вымарзання. Увесну маладыя расліны высаджваюць на сталае месца ці пры неабходнасці адпраўляюць на дагадоўванне.

Садовыя культуры, якія можна размножаць зялёнымі чаранкамі

Пладовыя культуры, такія як яблыня, груша, чарэшня, сліва і іншыя, нядрэнна размножаюцца зялёнымі чаранкамі, але іх лепш размножаць прышчэпкай на насенныя або кланавыя прышчэпы, тады дрэвы будуць больш устойлівыя да неспрыяльных умоў і не будуць даваць каранёвы параснік. Формы і сарты дэкарэтыўных лісьцяных ды іглічных дрэў таксама часцей размножаюць прышчэпкай.

А вось для пладовых, дэкарэтыўных кустоў і ліян метада зялёнага чаранкавання падыходзіць як нельга лепш. Часцей за ўсё садоўнікі цікавяцца размножэннем зялёнымі чаранкамі менавіта руж. Тут варта ведаць, што лепш укараняць чаранкі з руж, якія растуць у нашых садах, пры гэтым варта памятаць, што каранёвая сістэма руж няўстойліва да нізкіх тэмператур і засухі, таму іх і прышчэпляюць на «жывучы» шыпшынік. А вось пляцістыя ружы вядатна растуць на сваіх каранях.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	4.37	21.42	17.05
Віцебск —	4.18	21.41	17.23
Магілёў —	4.27	21.33	17.06
Гомель —	4.33	21.20	16.47
Гродна —	4.54	21.56	17.02
Брэст —	5.04	21.47	16.43

Месяц

Маладзік 6 чэрвеня. Месяц у сузор'і Дзевы.

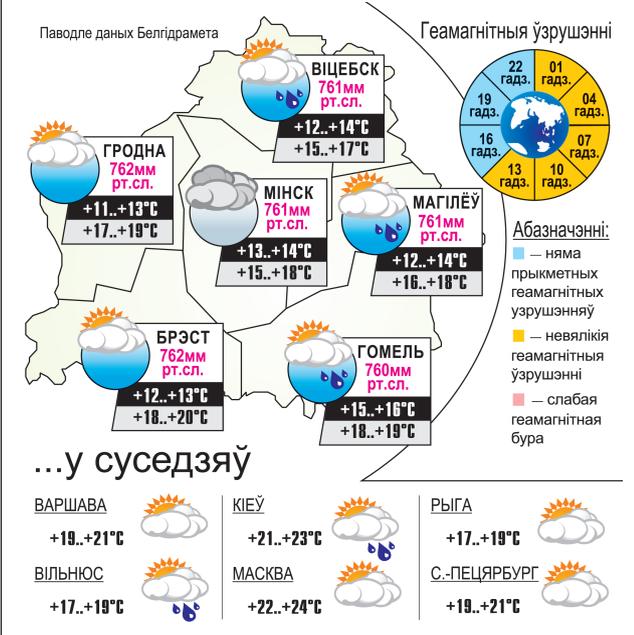
Імяніны

Пр. Ермія. К. Вольгі, Антона, Германа, Люцыяна.

Фота Андрэя ФЕАКЦІСТАВА.

ЗАЎТРА

13 ЧЭРВЕНЯ

Даты

Падзеі

Людзі

1702 год — нарадзіўся

Міхал Казімір Радзівіл «Рыбанька», дзяржаўны і ваенны дзеяч Вялікага Княства Літоўскага, мецэнат. Заснаваў Нясвіжскую друкарню, Нясвіжскі кадэцкі корпус, у якім рыхтаваліся афіцэры для яго ўласнага войска, Нясвіжскі тэатр Радзівілаў. Трымаў шмат мануфактур (суконную і дывановую ў Нясвіжы, шклянныя ў Налібоках і Урэччы, шаўковых паясоў у Слуцку, фаянсавую ў Сверхані, шпалерную ў Карэлічах). На працягу ўсяго жыцця вёў дзённік («дыярыюш»).

1746 год — у Нясвіжы ў летняй рэзідэнцыі Альба адбылося прадстаўленне камедыі «Дасціпнае каханне» Францішкі Уршулі Радзівіл.

1834 год — нарадзіўся (в. Астраўляны Віцебскага павета) Канстанцін Вераніцын, беларускі пісьменнік, адзін з заснавальнікаў новай беларускай літаратуры. Аўтар сатырычна-гумарыстычнай паэмы «Тарас на Парнасе».

1956 год — нарадзіўся (г. Маларыта) Леанід Тараненка, беларускі цяжкаатлет, двухразовы чэмпіён свету. Уладальнік 19 сусветных рэкордаў, прычым два з іх — 266 кг у штуршку і 475 кг у двухбор'і — застаюцца непабітымі і да сёння.

1831 год — нарадзіўся Джэймс

Максвел, брытанскі фізік, аўтар класічнай электрамагнітнай тэорыі. Яго найбольшае дасягненне ў тым, што ён здолеў сфармуляваць класічную тэорыю электрамагнітнага выпраменьвання, упершыню аб'яднаўшы электрычнасць, магнетызм і святло як розныя правыя адной і той жа з'явы. Ураўненні Максвела для электрамагнетызму былі названыя другой вялікай уніфікацыяй у галіне фізікі пасля першай, рэалізаванай Ісакам Ньютанам.

1857 год — у Лондане рускі публіцыст-рэвалюцыянер, пісьменнік Аляксандр Герцэн выдаў першы нумар газеты «Колокол».

1946 год — нарадзіўся Ігар Старыгін, савецкі і расійскі акцёр тэатра і кіно, заслужаны артыст Расіі. Вядомы па ролях Араміса ў кінатрылогіі «Д'Артаньян і тры мушкетэры», збеглага афіцэра Дановіча ў «Дзяржаўнай граніцы», школьніка Косці Бацішчова ў кінатрылогіі «Дажывём да панядзелка» і Мікі ў пяцісерыйным фільме «Ад'ютант яго правасхадзіцельства».

1983 год — амерыканская касмічная станцыя «Pioneer 10» перасекла арбіту Плутона і стала першым створаным чалавекам аб'ектам, які пакінуў межы Сонечнай сістэмы.

ЭРНЭСТ РЭНАН:

«Калі скардзяцца на жыццё, то гэта амаль заўсёды азначае, што ад яго патрабавалі немагчымага».

